

mehel rahafot käes on, maja pidada. Kui mulle kedagi priikoha ja punga täie rublatülisi annaks, tahaksin ma niisama häästi ehk veel mõnufamalt asja toimetada.“

„Kes teab?“ naeratas Lõnis. „Priikoht ja rahafukur üksi ei wõi ka kõik teha, kui peremehel tarfa aru pääs ei ole, asja nõnda korrale seada, kuda tarwis on. Kes lapsest saadik põllutööd näinud ja teinud, selle meeles näitab asi wäga piijuke, aga siiski on töö ja töö wahel mõni hää sammu wahet. Üks mees, kes oma põldu nii mõtlemata harib, kui oleks ta ise adrasahl, mis mullast läbileikab, ja ial midagi teiste ei taha teha, kuda omast wanematest oli õpinud: ei wõi meie päiwi il seda kasu saada, kui üks teine, kes targal mõtel aea stiival kaugeemale püüab lennata. Iga uudis, mis katsudes wanast parem näitab, tuleb kombeks wõta. Siiski on selgest tõsi, et üks tühja käega põllumees, kes piijust suhu elab, ial seda kasu ei wõi leida, mis teine leiab, kellel rahafopikas abi annab. Sellepärast peaks igaüks, kes päriskohta endale jõuab osta, muret pidama, et mite wiimist kopikat koha eest ei maksaks, waid nii palju järele jäta, kui tarwis arwab, majapidamist korrale seada. Mida täielikuma rammuga üks peremees majarallitust alustab, seda suuremat kasu leiab ta kohast. — Aga lähme jutu joonele tagasi!“

„Kewade, kus maapind lume kütkest oli peadnud, nägi Jüri rõemuga, et talwe sulad ja lume anged kuskil põllule kahju ei olnud teinud. Ehk kül lopsakas sügisene oras karja söötmata jäänud, siiski näitas mahla kuu lõpel, kui mõned soeab wihmasagarad ja päikese terad

põldu uuesti olid elustanud, Jüri rukiwäli palju kenam, kui Sooküla peremeeste põllumaad. Dmmetegi oli ühesugune Jumala ilu mõlemad audunud. „Kartuhwili Jüril on enam õnne kui mõistust!“ rääkis külarahwas isekeskis. „Muld mullaprügiga segatud teeb tema põllul sedasama kui meie sõnnik, ja söötmata jäänud oras on kewade meie oraksest ülem.“ — Warem kui teised külamehed oli Jüri kewade sahad jälle põllule wiinud, kui maapinna nii kaugele taheda leidis, et künd wõimalik oli. „Sest warasest künnist ei saa sa midagi kasu;“ ütlesid Sooküla mehed — „enne kui kordamise ja seemendamise aeg kätte jõuab, kaswab warane künd jälle karjamaaks.“ — „Mis ma sest hoolin,“ kostis Jüri, kõige alwemal korral wõin ma kolmforda enne seemendamist künda, mis ka põllule kahju ei teeks. Saab muld kewade aegjaste üleskergitud, siis on maal aega päikese paistel aududa ja mõnda wäljaaurada, mis iljemine seemne idud kiduriks teeb. Ja pealegi, kui esimese künni järel äästamisel juurikad teraselt põllult äraforjatakse ja hunnikusse kokupannakse, siis wõib wähem kui laps äramõista, et seal wähem umbrohtu kaswab, kui neis põldudes, kus seda piijusest waewa ete ei wõdetud, waid juurikad kõik maapinda kaswama jäiwad. Mida hoolisamalt meie põldu harime ja umbrohtu juurtest puhastame, seda rohkem wõime wilja loota. Umbrohi on põllul oma laps, wilja seeme üks wõeras laps, iga ema pistab rinna lahlemalt oma lapse, kui kaswandiku suhu. Aga sureb oma laps noorelt ja wõib rind piimaga wõhile, siis on imeja üks kõik, ehk ema ehk wõeras. Kui